

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

IN FESTO MICHAELIS ARCH- ANGELI.

Evangelium Matth. 18. v. 1. -- 11.

EXORDIUM.

Lectulum Regis Salomonis ambie-
runt olim sexaginta fortes, ex for-
tissimis Israel; omnes tenentes
gladios, & ad bella doctissimi:
Uniuscujusque ensis super femur suum,
propter timores nocturnos, Cant. 3. v. 7. 8.

Hæc mysticè exponemus.

Quælibet fidelis anima; spiritualis lectulus
est, in quo *caelestis Salomo* Christus Jesus
requiescit, per fidem enim habitat in cor-
dibus nostris, Eph. 3. v. 17. fortes, qui lectu-
lum ambiunt, sunt S. Angeli, hi enim castra
metantur in circuitu, timentium Domi-
num, Psal. 34. v. 8. & protegunt nos contra
potestatem tenebrarum, Col. 1. v. 13. ut si-
ne timore & periculo dormire possimus,
unde dicuntur potentes virtute, Pl. 103. 20.

Magna hæc est gratia, & amplum be-
neficium, quod meritò grato animo
agnoscamus oportet.

Celebramus anniversariè tria festa so-
lennia: Festum Incarnationis Christi, Fe-
stum Paschatos, & Festum Pentecostes.

Festum Nativitatis Christi, inservit nobis
contra immundiciem peccaminosæ con-
ceptionis & nativitatis nostræ. Nam ubi
venit plenitudo temporis, misit Deus Fi-
lium suum, factum ex muliere, factum sub
lege: ut eos qui sub lege erant, redimeret,
ut adoptionem filiorum reciperemus, Ga-
lat. 4. v. 4. 5.

Festum Paschatos, facit contra horribilem
mortis adspæctum. Scimus enim, quod,

qui suscitavit Jesum, & nos per Jesum sus-
citaturus sit, 2. Cor. 4. v. 14.

Festum Pentecostes, valet contra impoten-
tiam in bonis operibus. Spiritus enim San-
ctus adjuvat infirmitatem nostram, nam si
quid oremus, sicut oportet, nescimus: ipse
postulat pro nobis gemitibus inenarrabi-
libus, Rom. 8. v. 26.

Quia verò & à *sanctis Angelis* per totum
annum innumera beneficia accipimus,
Majores nostri *hodiernum Angelorum festum*
ordinarunt, ut antam habeamus Deo gra-
tias agendi, ut qui non modo nos curat,
sed & Angelos constituit vigiles & custo-
des nostros, in vita & in morte. Unde non
immeritò *Clausula omnium Festorum*
dicitur.

Nos Instituti nostri memores vide-
bimus

I. *Triplicem Querelam.*

II. *Triplicem Medelam.*

III. *Triplicem Cautelam.*

J. J.

Exegetis.

IN Papatu multa miranda narrantur de
Archangelo Michaële, ita ut planè Dea-
strum ille constituatur, in cuius honorem
delubra ædificantur, Missæ leguntur,
quique in variis adversitatibus religiose in-
vocatur, contra expressum Dei verbum,
quod non Angelos, sed Dominum exerci-
tuum

Uuuu

tuum

tuum invocare jubet. Nos verò Dilecti! præsens festum non in honorem creati Angeli Michaëlis celebramus, sed in memoriam nobis revocamus amplissima beneficia, quæ Deus nobis quotannis Ministerio Angelorum præstat, & simul discimus, quâ ratione vitam nostram instituamus, ut Angeli custodes nostri sint & maneant, sicuti nobis prælectum Evangelium ad hoc ipsum infervit.

Querela respicit

I. *Triste litigium*, quod Apostoli inter se in ceperunt, & magnâ contentione peregerunt. Licet enim ejus mentio expressâ non injiciatur: attamen circumstantiæ ostendunt, quod hæc causa controversiæ fuerit, quis illorum in Regno Christi, quod somniabant, terreno, primas tenere & maximus esse debeat. Propterea enim Christum accedunt, orantes, ut pronunciatâ sententia, controversiam hanc dirimeret.

O quot litigatores adhuc hodie occurrunt, qui sæpè de lanâ caprina contendere non verentur, adeoque in implacabilitate, instinctu Cacodæmonis exardent, ut ad reconciliationem adduci non possint. Hinc Salomo: Sicut carbones ad prunas, & ligna ad ignem: sic homo litigiosus accendit rixas, Prov. 26. v. 21.

Fugiant hoc vitium Christiani. Est enim

1. *Scelus abominabile*, quod detestatur Deus, Prov. 6. v. 19. utpote qui Deus est pacis & dilectionis, 2. Cor. 13. v. 11. cui omnes illi probantur & placent, qui in pace & concordia vivunt, Sir. 25. v. 1. qui supportant se invicem in caritate, & solliciti sunt servare unitatem Spiritus in vinculo pacis, Eph. 4. v. 3. Hoc qui faciunt, nil nisi benedictione & vitam ab eo expectabunt, Pf. 133. v. ult.

2. *Scelus execrabile*, ex quo nil nisi incommodum oritur. Ideò Salomo fixosum comparat ei, qui emittit aquas, Prov. 17. v. 14. Et Siracides ait: Certamen festinatum incendit ignem: & lis festinans effundit sanguinem: Si sufflaveris, quasi ignis exardebit: & si exspueris super illam, extinguetur: utraque ex ore proficiscuntur, Sir. 28. v. 13. seqq.

3. *Scelus damnabile*. Qui enim fratri dixerit fatue, (quod de altercantibus & litigantibus intelligendum,) reus erit gehennæ ignis, Matth. 5. v. 22. Paulus quoque altercatoribus ejusmodi Regnum cælorum denegat, Gal. 5. v. 19. cum quo Johannes quoque consentit, Apoc. 21. v. 8. Declinate igitur hoc vitium. Honor est homini, quiescere à contentionibus: omnes autem stulti miscentur contumeliis, Prov. 20. v. 3. Quicumque proinde vult vitam, & diligit videre dies bonos, inquiret pacem, & persequatur eam, Psalm. 34. v. 13. 15.

II. *Malum principium*, quod est ambitio. Affectabant enim mundanam gloriam & dignitatem, præminentiam in Regno Christi mundano sibi arrogantes. Hoc Diabolus ipsis inspiraverat. Quia enim exploratum sibi habebat, ambitionem vitium illud esse, propter quod & satellites sui è cælo ad infernum detrusi erant: valdè laboravit, quò & inter Apostolos hoc virus suum disseminaret, non dubitans, quin effectum similem consecuturum sit: sicut & Apostoli hoc ipso à rectâ calle non parùm seducti sunt, ita ut Satanas ipsos cribraverit, sicut triticum, ut Christus ipsis prædixerat, Luc. 22. v. 31.

Hodie adhuc id studium ejus est, quò mul-

multos ed deducit, ut fui ipfius obliuifcantur, & dicunt: Ego fum, & extrâ me non eft alius amplius, Sophon. 2. v. 15. Verùm exitium certiffimum fequitur. Dominus femper contemptibiles reddidit elatos, & destruxit eos, ufque in finem, Sir. 10. v. 16. Exemplo fit Abfolon, qui diadema patris affectans, de quercu pendens, à Joabo tribus lanceis transfixus, periit, 2. Sam. 18. v. 14.

III. *Ereclum scandalum.* Apostoli enim in id electi erant à Chrifto, ut difcipuli ejus effent, quorum lux luceret coràm hominibus, ut viderent illi opera eorum bona, & glorificarent Patrem, qui in cœlis eft, Matth. 5. v. 16. Hoc verò minimè faciebant, fed ambitione fuâ, & ex illa fecuto litigio non leue scandalum pariebant, de quo Chrifto hîc prædicat, inquit: Væ mundo à scandalis: necesse eft enim, ut veniant scandala. Veruntamen væ homini illi, per quem scandalum venit. Exempla enim honoratorum facilè in exemplum trahuntur, juxtâ illud:

Regis ad exemplum totus componitur orbis.

Verbi præconum officium eft, ut non modò benè doceant, fed & benè vivant, & auditoribus fuis bono exemplo præeant in verbo, in conuerfatione, in Spiritu, in fide, & caftitate, 1. Tim. 4. v. 12. ne fortè cum aliis prædicaverint, ipfi reprobi efficiantur, 1. Cor. 9. v. 27. hoc nifi fecerint, Deo quidem linguam fuam commodant, fed animam confecrant Diabolo, & alterâ manu destruant, quod alterâ ædificarunt. Nam & hîc locum habet: I præ, fequar. Ductor verò fi cœcus eft, nonne ambo in foveam cadent? Luc. 6. v. 39. Sic filii Eli

detrahebant homines à facrifício Domini, quia grande nimis peccabant coràm Domino, 1. Sam. 2. v. 17.

Magiftratus funt Dii in terrâ, Pfal. 82. v. 6. unde non modò ipfi vitam divinam ducant, fed & fubditis bono exemplo præeant. Hoc nifi fecerint, fed vitam prophanam egerint, hoc ipfo fubditis scandalum objicitur. Nam fecundum Judicem populi, fic & miniftri ejus: & qualis rector eft civitatis, tales & inhabitantes in eâ, Sir. 10. v. 2.

Patres quoque & matres familiâs erga liberos & famulos, ut & Præceptores ergâ difcipulos ita fe gerant, in verbis, operibus, atque gefibus, ne quid mali videant & audiant, fed in difciplina & admonitione Domini educantur, Eph. 6. v. 4. Nam adolefcens imbutus juxtâ viam fuam, etiam cum fenuerit, non recedet ab eâ, Prov. 22. v. 6. Quicumque igitur hîc in re peccat, illum aliquando væ feriet, ut hîc & in æternum disperdatur. Quilibet igitur Chrifianus scandalum fedulò præcaveat, & ita vitam fuam inftituat, ut nemo tam scandalizetur, quàm emenderetur, quia die noviffimo rationem reddemus de quolibet verbo otiofo, quo proximus offenfus eft, Matth. 12. v. 36.

De Secundo.

Sequitur Medela, quæ fluit
SI. *Ex parvulorum æftimio.* Hîc audimus, Chrifto advocare parvulum, eumque in medio difcipulorum ftatuere, ut ab eo humilitatem difcant, imò exprefse ait: Qui fufcipit unum parvulum in nomine meo talem, me fufcipit.

uuuu 2

Hoc